

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه

عنوان:

محاسبه هزینه تمام شده خدمات آموزشی
دانشکده پزشکی کرمانشاه، سال تحصیلی ۱۳۹۸-۹۹

نام و نام خانوادگی استاد:

دکتر محمدرسلول خزاعی
مرکز تحقیقات باروری و ناباروری

چرا محاسبه هزینه خدمات آموزشی مهم است؟

عملکرد مالی جزئی مهم از مدیریت هر سازمان است و به عنوان ابزاری برای دستیابی به اهداف محسوب می شود. با توجه به اهمیت اطلاعات صحیح در تصمیم گیری های مدیران آموزشی، به ویژه در حوزه مالی و هزینه های دانشگاه ها، بررسی سیستم های مختلف سازمانی برای سنجش هزینه ها، فعالیت ها و تنوع آنها مورد تأکید است. امروزه استفاده از سیستم های نوین هزینه یابی که در سطح معمول دنیا مطرح هستند، یک ضرورت اساسی است.

در دانشگاه ها، به ویژه دانشگاه های علوم پزشکی، با توجه به حجم بالای خدمات و افزایش هزینه ها، استفاده بهینه از منابع مالی بسیار اهمیت دارد. نبود اطلاعات مشخص در مورد هزینه تمام شده برای تصمیم گیری در خصوص تخصیص منابع، به ویژه با توجه به کمبود منابع و نیازهای نامحدود، مشکلات فراوانی ایجاد می کند. محاسبه بهای تمام شده، یکی از ابزارهای کمک کننده به مدیران در تعیین دقیق تر هزینه ها و تصمیم گیری اقتصادی است.

سیستم هزینه یابی بر مبنای فعالیت (ABC) چیست؟

سیستم هزینه یابی بر مبنای فعالیت (Activity-based costing) یکی از سیستم های نوین هزینه یابی محصولات و خدمات است. این سیستم می تواند همراه با سیستم های هزینه یابی مرحله ای و سفارشی، برای تهیه اطلاعات دقیق تر در خصوص هزینه ها و تصمیم گیری ها به کار رود. سیستم ABC ابزاری کارآمد از روش های نوین هزینه یابی و ابزارهای مدیریت است، زیرا اطلاعات دقیقی در خصوص هزینه ها ارائه می دهد. این روش می تواند برای محاسبه و ارائه بهای تمام شده دقیق خدمات و نیز کمک به شناسایی فعالیت های فاقد ارزش سودمند باشد.

تفاوت اصلی هزینه یابی بر مبنای فعالیت با سایر روش های هزینه یابی، در محاسبه و کنترل قیمت تمام شده واقعی

Activity-Based Costing

محصولات و خدمات از طریق تخصیص هزینه های سربار به اساس سهم هر یک از فعالیت ها در فرآیند تولید محصول یا خدمت است.

هدف این مطالعه:

این مطالعه با هدف برآورد هزینه تمام شده خدمات آموزشی به روش هزینه یابی بر مبنای فعالیت برای اولین بار در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه انجام شده است. هدف دیگر، شفاف سازی هزینه ها، برنامه ریزی استراتژیک و بهره وری حداکثر از منابع محدود در آموزش نیروی انسانی است. این پژوهش تلاش می کند الگوی مناسبی برای تخصیص بودجه و تقسیم منابع به تفکیک گروه ها و مقاطع آموزشی ارائه دهد و قابلیت جایگزینی با روش های سنتی فعلی را داشته باشد.

روش تحقیق:

این مطالعه از نوع توصیفی و مقطعی بوده و در دانشکده پزشکی کرمانشاه انجام شده است. جامعه آماری شامل کلیه هزینه های دانشکده و دانشجویان مقاطع علوم پایه رشته پزشکی، کارشناسی ارشد و دکترای تحصیلات تکمیلی در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۹۹ بوده است.

نتیجه‌گیری:

مطالعه ما نشان داد که بیشترین سهم هزینه‌های انجام شده در دانشکده پزشکی کرمانشاه مربوط به هزینه‌های نیروی انسانی می‌باشد. همچنین، تربیت دانشجوی در رشته‌ها و مقاطع مختلف هزینه‌های متفاوتی دارد. هزینه‌ها به ترتیب مربوط به دانشجویان ارشد، پزشکی عمومی و دکتری علوم پایه می‌باشد.

محاسبه صحیح هزینه تمام شده خدمات آموزشی بسیار مهم و ضروری است و این پژوهش می‌تواند به سیاست‌گذاران نظام سلامت و مدیران دانشگاه در برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت و بلندمدت برای آموزش سرانه دانشجوی، تخصیص بودجه و تقسیم منابع به تفکیک گروه‌ها و مقاطع مختلف آموزشی کمک شایانی نماید.

اجتماعی و ... بوده است.

میانگین هزینه تمام شده برای یک دانشجو در دانشکده پزشکی کرمانشاه (بدون در نظر گرفتن رشته و مقطع) در حدود سه میلیارد ریال (۲۰/۵۳۶/۹۲۶ ریال) بوده است.

بهای تمام شده آموزش یک دانشجو در مقاطع مختلف تحصیلی به ترتیب زیر بوده است:

کارشناسی ارشد ۲/۹۷۵/۷۰۱/۸۴۶ ریال.

پزشکی عمومی (علوم پایه) ۲/۹۱۷/۳۵۴/۷۵۱ ریال.

دکتری علوم پایه ۲/۷۹۹/۷۱۹/۴۷۸ ریال.

در سال تحصیلی ۹۸-۹۹، برای دانشجویان ارشد و دکتری علوم پایه گروه‌ها، در مجموع ۵۳/۴۰۱/۵۱۰/۸۷۸ ریال جهت خرید تجهیزات آزمایشگاهی هزینه شده است. این مبلغ ۲۱ درصد هزینه‌های خرید دانشکده را تشکیل داده است. این هزینه بین گروه‌های مختلف متفاوت بوده است.

ابزار جمع‌آوری داده‌ها چک لیستی محقق ساخته بر اساس مطالعات و پیشنهادات صاحب‌نظران بوده است. این چک لیست دو بخش داشت: بخش اول شامل کلیه هزینه‌های دانشکده در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۹۹ به تفکیک فصول هزینه و طبقه‌بندی شده در دو گروه آموزشی و پشتیبانی، که با استفاده از اسناد مالی و نرم‌افزار حسابداری تعهدی دانشکده تکمیل شده است. بخش دوم شامل تعداد دانشجویان در رشته‌ها و مقاطع مختلف (پزشکی، کارشناسی ارشد، دکترا) است. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS-16 و روش‌های آمار توصیفی و تحلیلی تجزیه و تحلیل شده‌اند.

این پژوهش به طور کلی در ۶ مرحله انجام شده است: ۱. شناخت حوزه، ۲. شناسایی فعالیت‌ها، ۳. شناسایی منابع مورد نیاز برای هر فعالیت، ۴. خصوصیات هر یک از منابع و فعالیت‌ها، ۵. محاسبه مجموع هزینه‌ها به تفکیک فعالیت‌های شناسایی شده، و ۶. محاسبه هزینه تمام شده به تفکیک فعالیت‌ها.

یافته‌های کلیدی (نتایج):

تعداد کل دانشجویان در دانشکده پزشکی در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۹۹، ۵۷۴ نفر بوده است. این تعداد شامل ۳۵۷ نفر در رشته علوم پایه پزشکی، ۱۷۵ نفر در مقطع کارشناسی ارشد، و ۴۲ نفر در مقطع دکتری علوم پایه پزشکی بوده است. کلیه هزینه‌ها در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۹۹ (دو ترم تحصیلی) ۱۶۸ میلیارد تومان و هزینه ماهانه به طور متوسط ۱۴ میلیارد تومان بوده است.

از این هزینه‌ها، حدود ۸۴ درصد هزینه حقوق و مزایا و ۱۵ درصد هزینه خرید کالا بوده است. تفکیک فصول هزینه مانند جبران خدمت کارکنان، استفاده از کالا و خدمات، رفاه